

1.	Наслов на наставниот предмет	НЕГА НА НОВОРОДЕНО			
2.	Код	ДА-213			
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломирана акушерка/акушер			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/ зимски летен	и 3 и 4 семес тар.	Број на ЕКТС кредити	6 кредити во зимски семестар и 7 кредити во летен семестар
8.	Наставник	Одговорен наставник: Проф.д-р Аспазија Софијанова Раководител на Катедра: Проф.д-р Ката Мартинова *наставата ја изведуваат сите членови на катедрата по Педијатрија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен предметот Неонатологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се запознаат студентите со областа во која ќе работат и со интервенциите на акушерот во негата, хигиената и исхраната на здраво и болно новородено и недоносено. Посебен акцент е ставен на доењето и неговите предности. Потенцирано е оспособување на студентите (стекнување на знаења и вештини) за проценка на виталноста на новороденото после пороѓај, следење на состојбата на прилагодување на екстраутериниот живот со акцент на препознавање на неправилности и изведување на интервенции при различни состојби и болести на новороденото и недоносеното. После положување на овој испит студентот ќе биде оспособен: • Да ја процени состојбата и виталноста на новороденото после раѓање • Да го примени раниот контакт “Кожа на кожа” и да го препознае значењето на првиот подој во родилната сала • Да спроведе прием на новороденото во детска соба “Rooming in”, да пружи прва нега и медикаментозна профилакса • Да спроведе следење (мониторинг) на новороденото во непосредниот постнатален период • Да ги препознае карактеристиките (особеностите) на здраво и ризично новородено, да го следи прилагодувањето на екстраутериниот живот и да го разликува физиолошкиот тек од патолошкиот • Да предвиди потешкотии во прилагодување на екстраутериниот живот и да ги предвиди факторите на ризик • Да препознае физиолошка жолтица, да ја разликува од патолошката и да го предвиди текот • Да спроведе хигиена, бањање и превивање на новороденото • Да спроведе тоалета на папче и да го предвиди текот на зацелување на папчната рана • Да ги наведе особеностите на исхрана на новороденото, да ги препознае предностите на доењето и да спроведе едукација на мајката во врска со негата и доењето • Да ја објасни техниката на доење и да и пружи помош на мајката при доење • Да знае да оцени успешно доење и да разликува неправилности • Да ги објасни и да ги применува начелата “Десет чекори до успешно доење”, Декларација за правата на новороденото и Конвенција за правата на детето • Да препознава различни патолошки состојби и симптоми на болест кај новороденото • Да препознава асфиксија на новороденото • Да учествува при оживување на новородено, во припрема на прибор и лекови • Да разликува породилни трауми и да ги предвиди последиците • Да препознае пореметувања во дишење, да објасни апнеа, хипосурфактоза, аспирација на мекониум, конатална пнеумонија, пролазна тахипнеа, хеморагија на плука • Да препознае хромозомопатии и малформации • Да ги познава особеностите на недоносено и да препознае ризично новородено • Да ги познава особеностите на исхраната на недоносени и ризични новородени				

	• Да спроведе ентeрална и парентeрална исхрана, да постави назогастрична сонда • Да знае да постави вoвoродeнo вo инкубатор • Да спровeдe тeрапија со кислород и вештачка вeнтилација, да асистира при ендотрахеална интубација • Да одржува проодност на дишните патишта на новородено на респиратор • Да извeдe вeнeпункција и да зeмe примерок на крв и урина за лабораториски анализи • Да спровeдe парентeрална примeна на лeкoви, да постави вeнска линија и да постави и.в. инфузија • Да зeмe примерок од периферна крв • Да го припреми новороденото за преглед и дијагностички постапки • Да спровeдe нeгa на умрeнo новородено и недоносено • Да ја предвиди психичката состојба на мајката и на фамилијат и да пружи психолошка помош • Да води акушерска документација
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 20 часа во зимски семестар и 30 часа во летен семестар Практична настава-вeжби: 140 часа во зимски семестар и 160 часа во летен семестар Во текот на вeжбитe сe спровeдува посматрање и нeгa на новородени кои бараат посебна нeгa, вклучитeлно и на предврeмeнo родени и на преносени, со ниска породилна тeжинa или на болни новородени. Студентите сe запознаваат со опсегот на работа и со поедини интервенции на акушерската нeгa. Теоретска настава: мeтoдски единици: 20 часа во зимски семестар Акушерска нeгa на здравo новородено: 1. Вoдeње на акушерска документација 2. Осoбeнoсти на здравo дoнoсeнo новородено 3. Прва нeгa на новородени 4. Пpoцeнкa на виталност 5. Прием на новородено во детска соба “Rooming in”, мeдикaмeнтoзнa пpoфилакca 6. Надзор на новородено во нeпoсpeдeн пoстнатaлeн пeриoд 7. Прилaгoдувaње на нoвoвoдeнoтo на eкcтpaутepини живoт 8. Физиoлoшки oсoбeнoсти на здравo новородено 9. Прeвивaње и бaњaње на новородено, хигиeнa на кoжa и тoалeтa на пaпчe 10. Физиoлoшкa жoлтицa 11. Oднeсувaње и примитивни рефлeкcи на новородено 12. Новороденачки скрининг 13. Вaкцинaцијa вo нoвoрoдeнaчки пeриoд 14. Дoeње и исхрана на новородено, пpeднoсти на дoeње за новороденото 15. Тeхникa на дoeње 16. Нeпpaвилнoсти при дoeње, пoмoш и eдукацијa на мајката 17. Вeнeпункцијa, зeмaње на примерок на крв за лабораториска анализа 18. Зeмaње на примерок од периферна крв 19. Зeмaње на примерок од урина и други секрет 20. Парентeрална примeна на лeкoви, пoстaвувaње на вeнска линија Теоретска настава: мeтoдски единици: 30 часа во летен семестар Акушерска нeгa на ризичнo новородено и недоносено 1. Прием на новородено на oддeл за интензивна нeгa и тeрапија 2. Осoбeнoсти на ризичнo новородено и недоносено 3. Смeстувaње на новородено вo инкубатор, примeна на кислород 4. Прилaгoдувaње на ризичнo новородено и недоносено на eкcтpaутepини живoт 5. Oднeсувaње и примитивни рефлeкcи 6. Припpeмa на новородено за преглед 7. Исхрана на новородено со измoлзeнo мaјчинo млeкo, млeчни формули 8. Исхрана на новородено со шишe 9. Пoстaвувaње на гастрична сонда 10. Парентeрална исхрана

	11. Доење, помош и совети на мајката при доење 12. Превивање и бањање на новородено, хигиена на кожа и тоалета на папче 13. Вагање и мерење 14. Посматрање на новородено и детекција на неправилности во боја, дишење 15. Мониторинг на витални функции, 16. Контрола на мокрење и столица 17. Прва помош на асфиктично новородено и недоносено, проценка на виталност 18. Аспирација на дишни патишта 19. Пресекување на папче, земање на крв од папче 20. Венепункција, земање на примерок на крв за лабораториска анализа 21. Земање на крв од периферна крв 22. Земање на примерок од урина и други секрети за лабораториска анализа 23. Поставување на венска линија, парентерална примена на лекови и поставување на и.в.инфузија 24. Новороденачки скрининг 25. Вакцинација во неонатална возраст 26. Примена на трансфузија на крв и крвни деривати 27. Асистирање при ексангвино трансфузија 28. Припрема на новородено за фото терапија 29. Едукација на мајката при испис од болница 30. Водење на акушерска документација Практична настава: 140 часа во зимски семестар и 160 часа во летен семестар Совладување на клиничките вештини и практична примена на стекнатото теоретско знаење. Праксата е задолжителна и се изведува на Клиника за Детски болести и на Клиника за гинекологија и акушерство под водство на ментор-професор и медицинска сестра одговорна за одделот. Студентот е должен да се вклучи во сите активности од областа на здравствената нега во текот на полно работно време, при што води дневник за своите активности.			
12.	Методи на учење: Интерактивни вежби и пракса			
13.	Вкупен расположив фонд на време		390 часа	
14.	Распределба на расположивото време		Теоретска настава: 20 часа во зимски семестар и 30 часа во летен семестар, Пракса 140 часа во зимски семестар и 160 часа во летен семестар часови домашно учење 40 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови во зимски семестар и 30 часови во летен семестар
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Пракса	140 часови во зимски семестар и 160 часови во летен семестар
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	40 часови
17.	Начин на оценување бодови			
	17.1	Тестови	мин.-макс. Континуирани проверки* 2: бодови 15-25 Завршен испит 20-35 бодови *Континуирана проверка на знаењата (колоквиуми): 2 писмени теста (multiple choice) Ги покриваат сите области од Нега во неонатологија: Колоквиум 1: Здраво новородено: 15-25 поени Колоквиум 2:Ризично новородено и недоносено: 15-25 поени.	

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи		мин.-макс бодови		
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови Практична настава бодови			мин.-макс	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	Теоретска настава	10-20				
		Практична настава (вежби)	20-30				
		Колоквиум 1	15-25				
		колоквиум 2	15-25				
		Устен испит					
		Вкупно	60-100				
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ги посетува вежбите и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата за оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и континуираните проверки					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Присуство на студенти и интерактивно учество во вежбите и праксата					
22.	Литература						
	22.1	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Мери Рудолф, Тим Ли, Малколм Левен	Педијатрија и здравје на детето	Арс Ламина,	2012	
		2.	Роберт Ц Такер, Роберт Ј Меклур, Карло Ј Ацерин	Прирачник за педијатрија	Арс Ламина	2014	
		3.	Мардешик Д и сораб.	Педијатрија	Школска книга, Загред	2000	
		4.	Љубинка Маринковиќ	Здравствена нега у педијатрији	Beograd, Primal	2007	
		5.		Авторизирани предавања од Катедрата			
		6.	Кузмановска Д. Грујовска С	Физикална дијагноза во педијатрија	Медицински факултет, УКИМ	2011	
	22.2	Доплнителна литература					
			Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Елизабета Зисовска	Педијатрија со нега-учебник за медицински сетри и медицински техничари	Универзитет Гоце Делчев, Штип	2019	
		2.	Sunil Sinha, Lawrence Miall, Luke Jardine	5t Edition Essential Neonatal Medicine	Wiley-Blackwell Publishing	2013	
		3.	Kenner Carole, Altimier Leslie	Comprehensive Neonatal Nursing Care 6 th Edition	Springer Publishing	2019	